

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1243/2021
09.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Јанковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа у Нишу, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради утврђења дискриминације и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 200/2021 од 18.03.2021. године, у седници одржаној 09.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 200/2021 од 18.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 514/19 од 05.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд утврди да је радно дискриминисан од стране тужене, јер није распоређен на радно место са високом школском спремом сходно радном искуству и другим условима које поседује у односу на друге запослене раднике ПУ у Нишу, који су распоређени на радно место са стеченом вишом и високом школском спремом, због чега је стављен у неповољнији положај у односу на остале полицијске службенике ПУ у Нишу, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд забрани туженој дискриминаторско понашање према тужиоцу, којим одбија да тужиоца распореди на радно место у оквиру Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места МУП при полицијској управи у Нишу, сходно радном искуству и стеченој школској спреми, као што је распоредила друге раднике полицијске управе у Нишу, сходно њиховој школској спреми и радном искуству, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да му исплати на име накнаде нематеријалне штете услед душевних болова због дискриминације износ од 100.000,00 динара, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 49.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 200/2021 од 18.03.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује и на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија не може изјавити према члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код тужене 2005. године, као ... са средњом стручном спремом, а 2012. године је стекао високо образовање и стручни назив Решењем од 04.12.2018. године распоређен је на радно место ... при полицијској испостави ... за које радно место је потребна виша школа. Наведено радно место је еквивалентно радном месту на коме је тужилац радио пре доношења решења. Пре распоређивања из 2018. године тужилац се обраћао руководиоцу органа и органима тужене ради распоређивања на радно место сходно његовој школској спреми и радном искуству, али је обавештен да нема упражњеног радног места на које би могао да буде распоређен. Тужилац тврди да је таквих радних места код тужене било и да су поједини запослени распоређени на радна места са вишом или високом стручном спремом, те сматра да га је оваквим поступањем тужена ставила у неједнак положај у односу на остале запослене и то из разлога што је завршио приватни факултет. Тужена је истакла да су приликом распоређивања запослених 2018. године, поред школске спреме, узети у обзир и други услови и процене, као и да је међу њима запосленима који су распоређени на радна места за која се захтева висока стручна спрема, било и лица која су поред државних факултета и полицијске академије завршила и приватне факултете, као и тужилац.

Према овако утврђеном чињеничном стању, нижестепени судови су закључили да тужилац није учинио вероватним да је тужена учинила акт дискриминације, односно да је понашање тужене приликом спровођења поступка распоређивања и напредовања запослених било дискриминаторно, тако што је тужиоца ставила у неједнак положај у односу на друге запослене. При том су судови имали у виду да је за постојање дискриминације потребно не само неједнак третман, већ и одређено лично својство дискриминисаног лица или његово претпостављено лично својство, а које у конкретном случају не постоји, па су одбили тужбени захтев тужиоца као неоснован.

По налажењу Врховног касационог суда побијаном пресудом правилно је примењено материјално право код оцене о неоснованости постављеног захтева за заштиту од дискриминације.

Забрана дискриминације у области рада прописана је Уставом, а ближе је регулисана Законом о забрани дискриминације и Законом о раду. Према чл. 16. став 1. Закона о забрани дискриминације, забрањена је дискриминација у области рада, односно нарушавање једнаких могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада, као што су право на рад, на слободан избор запослења, на напредовање у служби, на стручно усавршавање и професионалну рехабилитацију, на једнаку накнаду за рад и једнаке вредности, на правичне и задовољавајуће услове рада, на одмор, на образовање и ступање у синдикат, као и на заштиту од незапослености. Заштиту од дискриминације из става 1. овог члана ужива лице у радном односу, лице које обавља привремене и повремене послове или послове по уговору о делу или другом уговору, лице на допунском раду, лице које обавља јавну функцију, припадник војске, лице које тражи посао, студент и ученик на пракси, лице на стручном оспособљавању и усавршавању без заснивања радног односа, волонтер и свако друго лице које по било ком основу учествује у раду.

Према члану 2. Закона о забрани дискриминације појам дискриминација и дискриминаторско поступање означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лице или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

Законом о раду забрањена је непосредна и посредна дискриминација лица која траже запослење као и запослених с обзиром на пол, рођење, језик, расу, боју коже, старост, трудноћу, здравствено стање, односно инвалидност, националну припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима, или неко друго лично својство (члан 18); док непосредна дискриминација у смислу овог закона јесте свако поступање узроковано неким од основа из члана 18. овог закона, којим се лице које тражи запослење као и запослени ставља у неповољнији положај у односу на друго лице у истој или сличној ситуацији (члан 19).

Полазећи од законских норми, основна карактеристика дискриминације јесте неједнако поступање у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији, по основу неког личног својства дискриминисаног лица. Тужилац је у конкретном случају тражио заштиту, односно утврђење да је тужена извршила дискриминацију, повређујући његова права из области рада (члан 18, 19. и 20. Закона о раду), зато што иако испуњава све услове није распоређен на радно место са високом школском спремом, сходно радном искуству. Међутим, правилно је становиште нижестепених судова да у поступању тужене не постоји ни непосредна, ни посредна дискриминација. Наиме, тужена је ради потребе ефикаснијег рада службе донела одлуку да тужиоца распореди на наведено радно место из решења од 2018. године, што не представља неоправдано прављење разлике или неједнако поступање према тужиоцу у односу на друге

запослене, због неког личног својства тужиоца, односно због тога, како тврди тужилац, што је завршио приватни факултет. Унутрашња организација рада код послодавца представља његово аутономно право због чега се оно не може преиспитивати у судском поступку, већ суд само може ценити законитост одлуке о распоређивању на друго радно место, односно да ли је одлука донета у законитом поступку и од стране надлежног органа послодавца. Такође, и у случају када се донесе незаконита одлука она не мора представљати дискриминаторно поступање послодавца према запосленом, већ је она дискриминаторна само у случају да је послодавац према једном запосленом неоправдано правио разлику у односу на остале запослене, на основу неког његовог личног својства, што у овом случају није реч.

С обзиром на изложено неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Имајући у виду да у поступању тужене нема дискриминаторског понашања, односно да није утврђено да је тужилац радно дискриминисан од стране тужене, правилно је одбијен и његов захтев за накнаду нематеријалне штете.

Из напред наведених разлога, неосновани си и остали наводи ревизије због чега је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Одбијен је и захтев тужиоца за накнаду ревизијских трошкова, јер није успео у поступку по ревизији, па је применом члана 165. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић